

Janez Potopec

Zgodba o kozi in špiritu

Deset ali enajst let mi je bilo takrat. Hodil sem v peti ali šesti razred ljudske šole v prijazni vasi na Dolenjskem. Tudi tega se več ne spominjam, ali je bilo v zgodnji ali pozni zimi, le to vem, da je sneg naletaval in da je bila vsa okolica pogrnjena že z mikavnim belim plaščem, ki prinaša mladini toliko radosti.

Mama si je bila izbrala šiviljo v podeželskem trgu z lepo, ponosito cerkvijo in še lepšo okolico. Mene so še posebno zanimala mnoge trgovine, ki so se vrstile druga ob drugi. Sploh se mi je zdelo v trgu vse zelo imenitno.

S sestrico, ki je bila komaj poldrugo leto starejša kot jaz, so naju včasih poslali v ta čudoviti trg. Hodila sva k šivilji in nakupovat stvari, ki se v naši vasi niso dobile. Nekoč sva morala prinesiti tudi špirit.

Ta špirit ni bil namenjen za nas. Naša mama se je samovarja vedno bala, ker je prenevarna reč. Rabil pa ga je naš sosed, neki gospod orožnik. Bil je to izredno visok, postaren človek s plešo na glavi. Ta je menda kuhal čaj na samovarju. Ker špirita ni mogel dobiti v kraju, je mama naročila, da ga prineseva iz trga, kamor sva bila namenjena zaradi obleke k naši šivilji.

Morala je biti še dobra zimska pot, da sva jo tja grede — kot po navadi — ubrala kar peš.

Kraj mi je bil že dobro znan, saj smo hodili z očetom večkrat sem na izprehode.

Pot je bila kaj kratkočasna. Ogledovala sva okolico, kar nama je bilo v veliko razvedrilo. Trudna sva bila pa ravno prav. Nazaj grede sva bila itak namenjena z vlakom, za kar so nama dali doma tudi denar. Tega je seveda še zmeraj kaj malega ostalo, tako da sva si lahko privoščila kaj sladkega za želodček. Včasih sva pa obiskala v trgu tudi družino gospoda Šifrarja, ki je bil nekaj let prej premeščen od nas semkaj. Tam so nama seveda postregli, da sva potem lahko nadaljevala pot na kolodvor. Ne spominjam se prav, ali je bilo to tudi takrat, ko vam pripovedujem, ali ne. Seveda sva si ogledovala trg vedno znova in spoznavala še ostale njegove znamenitosti.

Ko sva tistega usodnega dne že vse lepo opravila v trgu, pri šivilji in v trgovini, sva se s steklenico špirita napotila na kolodvor. Takoj sva opazila onkraj železniške proge veliko kozo, ki se je tam pasla. Sestra, ki je nesla v čekarju steklenico špirita, je postavila vse to na klop ob postajnem poslopju, da se je odpočila. Morda pa tudi zato, da bi laže in presteje ogledovala kozo, ki se je od časa do časa približala peronu. Vozni listek sva si bila oskrbela takoj po prihodu na postajo in treba je bilo čakati samo še na vlak. Če ne bi bilo na peronu tiste koze, bi se bila kar dolgočasila.

Pa ne mislite morda, da nisva poznala vseh lastnosti kože že poprej. O, še od mladih nog sva poznala to bradato živalco. Njenega druga kozla sva se pa kar malo bala, ker sva vedela, da rad trka. Muhaste navade in lastnosti te živalce sva torej poznala. Poskušala sva kozo celo malo izzivati. Zdaj se nama je začela žival približevati. Zdelo se nama je, da je naravnost navdušena za boj. Zbežala sva v čakalnico in toliko, da sva mogla še v zadnjem hipu zaloputniti vrata, sicer bi bila vdrla bela pošast za nama. Ne vem, kako bi bilo, da se ji nisva pravočasno umaknila. Toliko sva se pa le opogumila, da sva skozi okenca na vratih opazovala kozo. Ker žival ni mogla za nama, se je za to zlobno maščevala. V hipu namreč, ko sva zbežala v čakalnico, nisva pomislila na cekar, ki ga je bila sestra postavila na klop pred postajnim prostorom. Tega sva se domislila šele zdaj. Hotela sva ga rešiti, a okrog vrat je šarila koza, da jih nisva upala odpreti.

To je postalo v tistem trenutku usodno. Še sedaj ne vem natančno, ali je kozi za-dišal špirit, ali pa se je iz same maščevalne zlohotnosti približala cekarju. Morda pa tudi iz same zvedave rado-vednosti. Bolj verjetno bo seveda prva, a midva se tudi drugega pomisleka nisva mo-gla iznebiti kasneje, ko sva v tej nesreči razmišljala bolj natanko. Dejstvo je bilo, da se je postajna koza cekarju nevarno približala, v nasled-njem trenutku pa že s svojim lakotnim gobcem ovohala špi-rit, vtaknila v tem hipu svoj podolgovati gobček v cekar in o joj, to je bilo strašno — potegnila cekar s klopi... Strahoten žvenket in steklenica se je razletela na drobne kosce, špirit pa stekel seveda iz nje in se razlil...

Vse to se je zgodilo v hipu. S sestro sva bila vsa obupana. Kaj bo rekel gospod Kozlevčar in najini starši! Tudi koza se je prestrašila in pobegnila v grmovje. Midva pa skoraj v jok.

Prišel je postajni služabnik z metlo in pometel razvaline. Premišljala sva, kaj naj narediva. Če bi bila imela dovolj denarja, bi šla gotovo kupit drugo steklenico špirta in bi vsa zadeva ostala tajna. Tako sva pa stala tam na peronu kot dva velika kupa nesreče.

Ta čas je prisopihal vlak od kočevske strani in midva sva se vrnila s praznim cekarjem in žalostnim srcem. Kako je bilo doma — tega ne bom pravil. Vendar se nama je tudi ta težka preizkušnja po letih spremenila v smešno zgodbo o postajni kozi in Kozlevčarjevem špirtu...

Šolska modrost

Najboljši učitelj

- > Mamica, naš novi učitelj je najboljši med vsemi na šoli.<
- > Tako? No, to je pa lepo!<
- > Veš, mamica, on je namreč zelo kratkoviden in precèj gluh.<